

ส่วนที่ 2

สถานการณ์และตัวชี้วัด

เชิงโครงสร้างของ SMEs

ปี 2551 และการเปลี่ยนแปลงในระยะ 5 ปี

บทที่ 4

จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2551

ตารางที่ 3 จำนวนและสัดส่วนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2551

ขนาด	จำนวนวิสาหกิจ	สัดส่วนต่อวิสาหกิจรวม	สัดส่วนต่อ SMEs
SE	2,815,560	99.3	99.6
ME	12,073	0.4	0.4
LE	4,586	0.2	
N/A	4,158	0.1	
SMEs	2,827,633	99.7	
Total	2,836,377	100.0	

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ประมวลผลโดย : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

จำนวนวิสาหกิจทั้งประเทศ ปี 2551 มีจำนวนทั้งสิ้น 2,836,377 ราย โดยจำแนกเป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีจำนวนทั้งสิ้น 2,827,633 ราย วิสาหกิจขนาดย่อมจำนวน 2,815,560 ราย วิสาหกิจขนาดกลาง จำนวน 12,073 ราย และวิสาหกิจขนาดใหญ่ จำนวน 4,586 ราย โดยสัดส่วนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 99.8 ของวิสาหกิจทั้งประเทศ และวิสาหกิจขนาดย่อมมีสัดส่วนร้อยละ 99.6 ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั้งหมด ส่วนวิสาหกิจขนาดกลางมีสัดส่วน ร้อยละ 0.4 ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั้งหมด

ตารางที่ 4 จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำแนกตามกลุ่มวิสาหกิจ ปี 2551

กลุ่มวิสาหกิจ	SE	ME	LE	N/A	SMEs	Total
ภาคการค้าและซ่อมบำรุง	1,318,641	2,993	1,318	1,239	1,321,634	1,324,191
ภาคบริการ	952,338	4,498	1,372	641	956,836	958,849
ภาคการผลิต	540,194	4,568	1,888	964	544,762	547,614
ไม่ระบุ	4,387	14	8	1,314	4,401	5,723
รวม	2,815,560	12,073	4,586	4,158	2,827,633	2,836,377

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ประมวลผลโดย : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำแนกตามกลุ่มวิสาหกิจ ปี 2551 พบว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอยู่ในภาคการค้าและซ่อมบำรุงสูงสุดมีจำนวน 1,321,634 ราย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 46.7 รองลงมาอยู่ในภาคการบริการมีจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวน 956,836 ราย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 33.8 ส่วนภาคการผลิตมีจำนวน 544,762 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.3 โดยสัดส่วนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการค้าและซ่อมบำรุง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 99.8 ของวิสาหกิจภาคการค้าและซ่อมบำรุงทั้งประเทศ และภาคการบริการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 99.8 ของภาคบริการทั้งประเทศเช่นกัน ส่วนในภาคการผลิตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีสัดส่วนร้อยละ 99.5 ของภาคการผลิตทั้งหมด

จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายภูมิภาค ปี 2551 พบว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีการกระจายตัวอยู่ในพื้นที่ กรุงเทพและปริมณฑลสูงที่สุด มีจำนวน 818,182 ราย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 28.9 รองลงมาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวน 717,990 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.4 อันดับที่สามารถอยู่ในภาคเหนือมีจำนวน 451,247 ราย ส่วนภาคใต้มีจำนวนวิสาหกิจ 365,506 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.9 ส่วนภาคตะวันออกมีจำนวน 199,604 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.1 ภาคตะวันตกมีจำนวน 122,811 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.3 และภาคกลางมีจำนวน 104,147 ราย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3.7

จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมนิติบุคคล ปี 2551

ตารางที่ 5 จำนวนและสัดส่วนวิสาหกิจนิติบุคคล จำแนกตามขนาด ปี 2551

ขนาด	จำนวนวิสาหกิจ	สัดส่วนต่อวิสาหกิจรวม	สัดส่วนต่อ SMEs
SE	564,788	97.1	98.5
ME	8,704	1.5	1.5
LE	4,388	0.8	-
N/A	3,716	0.6	-
SMEs	573,492	98.6	-
รวม	581,596	100.0	-

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ประมวลผลโดย : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

จำนวนวิสาหกิจนิติบุคคลทั้งประเทศ ปี 2551 มีจำนวนทั้งสิ้น 581,596 ราย โดยเป็นวิสาหกิจขนาดใหญ่จำนวน 4,388 ราย และจำแนกออกเป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวน 573,492 ราย จำแนกเป็นวิสาหกิจขนาดย่อมจำนวน 564,788 ราย เป็นวิสาหกิจขนาดกลางจำนวน 8,704 ราย โดยวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีสัดส่วนร้อยละ 98.6 ของวิสาหกิจรวมทั้งประเทศ

ตารางที่ 6 จำนวนวิสาหกิจนิติบุคคล ตามกลุ่มวิสาหกิจ จำแนกตามขนาด ปี 2551

➔	กลุ่ม	N/A	SE	ME	LE	SMEs	Total
	ภาคการค้าและซ่อมบำรุง	1,226	213,995	1,403	1,203	215,398	217,827
	ภาคบริการ	634	268,705	3,651	1,329	272,356	274,319
	ภาคผลิตสินค้า	548	78,299	3,636	1,848	81,935	84,331
	อื่นๆ	1,308	3,789	14	8	3,803	5,119
	รวม	3,716	564,788	8,704	4,388	573,492	581,596

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ประมวลผลโดย : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

จำนวนวิสาหกิจนิติบุคคลตามกลุ่มวิสาหกิจ จำแนกตามขนาดปี 2551 มีการกระจายตัวของวิสาหกิจอยู่ในภาคการค้าและซ่อมบำรุงมีจำนวน 217,827 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.5 ส่วนภาคบริการมีจำนวน 274,319 ราย คิดเป็นร้อยละ 47.2 และภาคการผลิตมีจำนวน 84,331 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.5 และเมื่อพิจารณาตามกลุ่มวิสาหกิจ จำแนกตามขนาด พบว่ามีลักษณะการกระจายตัวของภาคการค้าและซ่อมบำรุงจะมีจำนวนสูงในวิสาหกิจขนาดย่อม โดยมีจำนวน 213,995 ราย คิดเป็นร้อยละ 98.2 ของวิสาหกิจรวม รองลงมาอยู่ในขนาดวิสาหกิจขนาดกลางมีจำนวน 1,403 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.6 และอยู่ในวิสาหกิจขนาดใหญ่จำนวน 1,203 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.6 ในกลุ่มภาคบริการมีการกระจายตัวตามขนาดกิจการอยู่ในวิสาหกิจขนาดย่อมสูงสุดโดยมีจำนวน 268,705 ราย คิดเป็นร้อยละ 98.0 รองลงมาอยู่ในวิสาหกิจขนาดกลางมีจำนวน 3,651 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.3 และอยู่ในวิสาหกิจขนาดใหญ่จำนวน 1,329 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.5 และกลุ่มภาคการผลิตมีการกระจายตัวอยู่ในวิสาหกิจขนาดย่อมจำนวน 78,299 ราย คิดเป็นร้อยละ 92.8 รองลงมาอยู่ในวิสาหกิจขนาดกลางจำนวน 3,636 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.3 และอยู่ในวิสาหกิจขนาดใหญ่จำนวน 1,848 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.2

ในส่วนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีการกระจายตัวอยู่ในภาคบริการสูงสุดมีจำนวน 272,356 ราย คิดเป็นร้อยละ 47.5 รองลงมาอยู่ในกลุ่มการค้าและซ่อมบำรุงมีจำนวน 215,398 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.6 และกลุ่มการผลิตมีจำนวน 81,935 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.3 เมื่อจำแนกกลุ่มวิสาหกิจมีการกระจายตัวของกลุ่มการค้าและซ่อมบำรุงมีสัดส่วนร้อยละ 98.9 กลุ่มการบริการมีสัดส่วน ร้อยละ 99.3 และกลุ่มการผลิตมีสัดส่วน ร้อยละ 97.2

การกระจายตัวของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมนิติบุคคล รายพื้นที่ จำแนกตามขนาดวิสาหกิจ โดยสัดส่วนจำนวนต่อขนาดของวิสาหกิจ พบว่าวิสาหกิจขนาดย่อมมีการกระจายตัวอยู่ในพื้นที่ กรุงเทพฯและปริมณฑล ถึงร้อยละ 64.2 รองลงมาอยู่ในพื้นที่ภาคใต้ร้อยละ 8.6 ส่วนพื้นที่ที่มีจำนวนวิสาหกิจขนาดย่อมน้อยที่สุดอยู่ในพื้นที่ภาคกลางและภาคตะวันตกเพียงร้อยละ 2.4 ส่วนในวิสาหกิจขนาดกลางมีการกระจายตัวอยู่ในพื้นที่ กรุงเทพฯและปริมณฑล สูงสุดถึงร้อยละ 66.6 รองลงมาอยู่ในภาคตะวันออกร้อยละ 11.9 ส่วนภาคที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ ภาคตะวันตกมีสัดส่วน ร้อยละ 2.5 เท่านั้น และวิสาหกิจขนาดใหญ่มีการกระจายตัวสูงสุดอยู่ในพื้นที่กรุงเทพฯและปริมณฑลสูงสุดมีสัดส่วน ร้อยละ 71.0 รองลงมาอยู่ภาคตะวันออกมีสัดส่วนร้อยละ 11.9 ส่วนวิสาหกิจขนาดใหญ่มีสัดส่วนน้อยที่สุดจะอยู่ในภาคตะวันตก ร้อยละ 1.6 ส่วนการกระจายตัวตามพื้นที่โดยจำแนกตามขนาด พบว่าพื้นที่กรุงเทพฯและปริมณฑลมีการกระจายตัวอยู่ในขนาดกิจการขนาดย่อมถึงร้อยละ 97.3 วิสาหกิจขนาดกลางร้อยละ 1.6 และวิสาหกิจขนาดใหญ่ร้อยละ 0.8

ส่วนในพื้นที่ภาคกลางมีการกระจายของวิสาหกิจอยู่ในวิสาหกิจขนาดย่อมร้อยละ 96.5 วิสาหกิจขนาดกลางร้อยละ 2.3 และวิสาหกิจขนาดใหญ่ร้อยละ 1.2 ในพื้นที่ภาคตะวันตกมีการกระจายตัวอยู่ในวิสาหกิจขนาดย่อมร้อยละ 97.9 วิสาหกิจขนาดกลางร้อยละ 1.5 และวิสาหกิจขนาดใหญ่ร้อยละ 0.5 ในพื้นที่ภาคตะวันออกมีการกระจายตัวอยู่ในวิสาหกิจขนาดย่อมร้อยละ 96.6 วิสาหกิจขนาดกลางร้อยละ 2.2 และวิสาหกิจขนาดใหญ่ร้อยละ 1.1 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการกระจายตัวในวิสาหกิจขนาดย่อมร้อยละ 98.6 วิสาหกิจขนาดกลางร้อยละ 0.9 วิสาหกิจขนาดใหญ่ร้อยละ 0.4 ในพื้นที่ภาคใต้มีการกระจายตัวของวิสาหกิจขนาดย่อมร้อยละ 98.4 วิสาหกิจขนาดกลางร้อยละ 1.2 และวิสาหกิจขนาดใหญ่ร้อยละ 0.4 และในพื้นที่ภาคเหนือมีการกระจายตัวอยู่ในวิสาหกิจขนาดย่อมร้อยละ 98.6 วิสาหกิจขนาดกลางร้อยละ 0.9 และวิสาหกิจขนาดใหญ่ร้อยละ 0.4

บทที่ 5

ตัวชี้วัดเชิงโครงสร้างของ SMEs ปี 2551 และการเปลี่ยนแปลงในระยะ 5 ปี

อัตราการอยู่รอดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ตารางที่ 7 อัตราการอยู่รอดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (เปรียบเทียบปีที่เริ่มกิจการ)

ปีที่จะจดทะเบียน	≤1 ปี	>1-2 ปี	>2-3 ปี	>3-4 ปี	>4-5 ปี	>5-6 ปี	>7 ปี
2002	97.20	92.47	87.72	83.59	80.23	77.21	73.56
2003	96.57	90.85	85.54	81.67	78.19	74.40	
2004	96.50	91.61	87.35	83.46	80.38		
2005	96.37	91.89	87.55	84.13			
2006	96.70	92.04	88.13				
2007	96.76	92.83					

ที่มา : กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

หมายเหตุ : จำนวนกิจการในตารางรวมถึงกิจการที่สิ้นสภาพไปแล้ว ในปัจจุบัน

การประมวลผลในตารางไม่รวมปี 2008 เนื่องจากมีจำนวนปีเพียง 1 ปีเท่านั้น

สูตรคำนวณ (อัตราการอยู่รอด=(100/จำนวนกิจการที่จัดตั้งในปี)*จำนวนกิจการที่คงอยู่ในแต่ละช่วง)

การอยู่รอดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในปี 2002 - 2007 โดยอัตราการอยู่รอดคำนวณจากจำนวนที่คงอยู่ในแต่ละช่วงเปรียบเทียบกับจำนวนที่จัดตั้งกิจการในปีนั้น ๆ ซึ่งพบว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในปีที่ 1 มีอัตราการอยู่รอดใกล้เคียงกันและมีอัตราการอยู่รอดสูงเกินร้อยละ 95 ของจำนวนที่จัดตั้งกิจการในปีนั้น ๆ โดยในปี 2002 มีอัตราการอยู่รอดในช่วง ปีที่ 1 สูงกว่าปีอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 97.20 ส่วนในช่วงปีที่ 2 อัตราการอยู่รอดของกิจการอยู่ระดับสูงกว่าร้อยละ 90 ของจำนวนที่จัดตั้งกิจการในปีนั้น ๆ โดยปี 2007 มีอัตราการอยู่รอดอยู่ที่ร้อยละ 92.83 และในช่วงปีที่ 3 พบว่าอัตราการอยู่รอดลดลงน้อยกว่าร้อยละ 90 จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นว่าการอยู่รอดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจะสูงสุดอยู่ในช่วงปีที่ 1 และลดลงอย่างต่อเนื่องตลอดโดยมีอัตราการอยู่รอดน้อยลงในช่วงปีที่ 2 และ ปีที่ 3

ตารางที่ 8 อัตราการอยู่รอดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (เปรียบเทียบส่วนที่เหลือนในแต่ละปี)

ปีที่จะทะเบียน	<1 ปี	>1-2 ปี	>2-3 ปี	>3-4 ปี	>4-5 ปี	>5-6 ปี	>7 ปี
2002	97.2	95.1	94.9	95.3	96.0	96.2	95.3
2003	96.6	94.1	94.2	95.5	95.7	95.1	
2004	96.5	94.9	95.3	95.5	96.3		
2005	96.4	95.4	95.3	96.1			
2006	96.7	95.2	95.8				
2007	96.8	95.9					

ที่มา : กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

หมายเหตุ : จำนวนกิจการในตารางรวมถึงกิจการที่สิ้นสภาพไปแล้ว ในปีปัจจุบัน

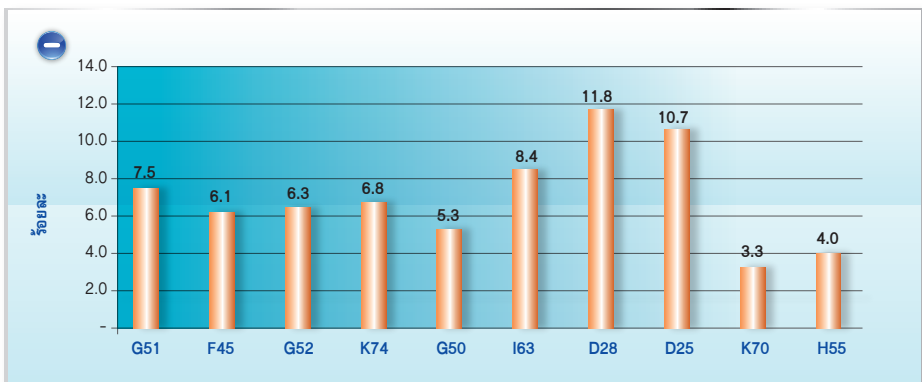
การประมวลผลในตารางไม่รวมปี 2008 เนื่องจากมีจำนวนปีเพียง 1 ปีเท่านั้น

สูตรการคำนวณ (อัตราการอยู่รอด=(100/จำนวนกิจการที่จัดตั้งในปี)*จำนวนกิจการที่ยังคงอยู่ในแต่ละช่วง)

อัตราการอยู่รอดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเมื่อเปรียบเทียบกับกิจการส่วนที่เหลือนในแต่ละช่วงของกิจการ พบว่าอัตราการอยู่รอดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสูงกว่าร้อยละ 90 ของกิจการส่วนที่เหลือน ซึ่งจะเห็นว่าอัตราการอยู่รอดจะมีอัตราสูงสุดในช่วงปีที่ 1 ถึงร้อยละ 97.2 ในกิจการที่จัดตั้งในปี 2002 และอยู่ในระดับใกล้เคียงกันในปี 2003 - 2007 และข้อมูลในแต่ละช่วงพบว่าอัตราการอยู่รอดจะต่ำสุดในช่วงปีที่ 2 และ 3 และมีอัตราการอยู่รอดสูงขึ้นเมื่อกิจการมีอายุมากกว่า

วิสาหกิจที่มีอัตราการขยายตัวของรายได้สูง (High Growth)

ภาพที่ 9 สัดส่วนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่มี High Growth สูง 10 อันดับแรก ปี 2002 - 2004 (เปรียบเทียบจำนวนกิจกรรมทางเศรษฐกิจของตนเอง)

ที่มา : กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

ประมวลผลโดย : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มี High Growth สูง 10 อันดับแรกเปรียบเทียบจำนวนกิจกรรมทางเศรษฐกิจของตนเอง พบว่ากิจกรรมทางเศรษฐกิจในหมวดการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ทำจากโลหะประดิษฐ์ ยกเว้นเครื่องจักรและอุปกรณ์ มี High Growth สูงที่สุด ร้อยละ 11.8 รองลงมาได้แก่ หมวดการผลิตผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก ร้อยละ 10.7 อันดับที่ 3 ได้แก่ หมวดกิจกรรมสนับสนุนและช่วยเสริมการขนส่ง กิจกรรมด้านตัวแทนธุรกิจการท่องเที่ยว ร้อยละ 8.4

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มี High Growth เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนทั้งหมดที่เป็น High Growth พบว่ากิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจในหมวด การขายส่งและการค้าเพื่อค่านายหน้า ยกเว้นยานยนต์และรถจักรยานยนต์ มีสัดส่วน High Growth สูงที่สุดถึงร้อยละ 27.9 รองลงมาได้แก่ หมวดการก่อสร้างมีสัดส่วนร้อยละ 9.7 ส่วนอันดับ 3 ได้แก่ หมวดการขายปลีก ยกเว้นยานยนต์และรถจักรยานยนต์ รวมทั้งการซ่อมแซมของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน ร้อยละ 9.2

เมื่อเปรียบเทียบตามลักษณะธุรกิจที่มี High Growth ปี 2002 - 2004 พบว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิตมีสัดส่วนสูงกว่าภาคบริการ โดยภาคการผลิตมีสัดส่วนร้อยละ 8.5 ภาคบริการมีสัดส่วนร้อยละ 6.4 ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับวิสาหกิจโดยรวมโดยภาคการผลิตมีสัดส่วนร้อยละ 8.9 ภาคการบริการมีสัดส่วนร้อยละ 6.5

เมื่อเปรียบเทียบตามลักษณะธุรกิจที่มี High Growth ปี 2005 - 2006 พบว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคการผลิตมีสัดส่วนสูงกว่าภาคบริการเล็กน้อย โดยภาคการผลิตมีสัดส่วนร้อยละ 5.4 ภาคบริการมีสัดส่วนร้อยละ 5.0 ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับวิสาหกิจโดยรวมโดยภาคการผลิตมีสัดส่วนร้อยละ 5.6 ภาคการบริการมีสัดส่วนร้อยละ 5.0

เปรียบเทียบตัวชี้วัดด้านประชากรธุรกิจ (Business Demography Indicators)

ในส่วนนี้จะรายงานตัวชี้วัดด้านประชากรธุรกิจที่สำคัญของประเทศไทยและบางประเทศในกลุ่มประเทศ EU เพื่อเปรียบเทียบลักษณะและการดำเนินการทางธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในด้านต่าง ๆ เช่น อัตราการเกิดและการปิดกิจการ (Birth Rate and Death Rate) รวมถึงผลของการเกิดและการปิดกิจการที่มีต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม (Churn Rate) อัตราการอยู่รอดของกิจการ (Survival Rate) และ สัดส่วนของวิสาหกิจที่มีการเจริญเติบโตสูง (High Growth Rate)

การจัดตั้งกิจการ การยกเลิกกิจการและผลที่มีต่อเศรษฐกิจโดยรวม (Birth Rate, Death Rate and Churn Rate)

สถิติการจัดตั้งกิจการของประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2002 ถึง 2005 แต่แนวโน้มการจัดตั้งเริ่มชะลอลดลงในปี 2006 และ 2007 ซึ่งแนวโน้มดังกล่าวคล้ายคลึงกับประเทศส่วนใหญ่ที่นำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบ ยกเว้น ฮังการี และสหรัฐอเมริกาที่มีทิศทางตรงกันข้าม

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับประเทศต่าง ๆ ในกลุ่ม OECD พบว่าอัตราเฉลี่ยการจัดตั้งกิจการของไทยอยู่ในระดับใกล้เคียงกับอิตาลีซึ่งเป็นประเทศที่มีจำนวน SMEs มากที่สุดใน EU และสวีเดน สำหรับประเทศเศรษฐกิจใหม่

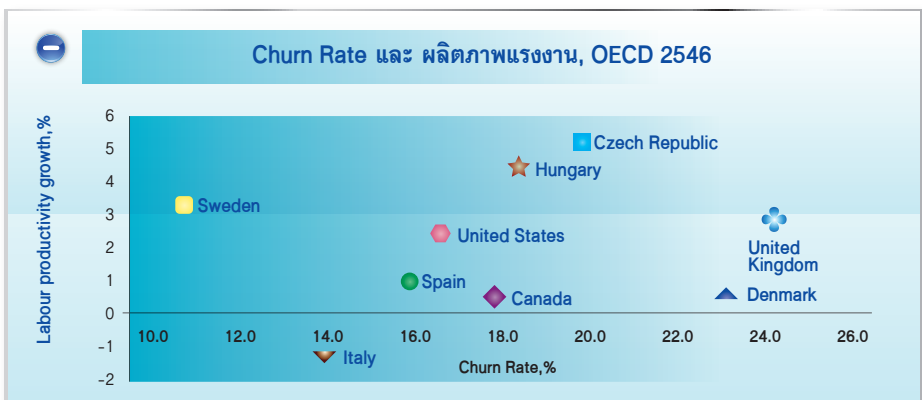
ใน EU เช่น สาธารณรัฐเช็ก และฮังการี พบว่าอัตราการจัดตั้งกิจการอยู่ในระดับสูงคือเฉลี่ยร้อยละ 10 ต่อปี ซึ่งโดยเฉลี่ยสูงกว่าไทย สำหรับประเทศในกลุ่ม EU ที่มีอัตราการจัดตั้งกิจการสูงสุด ได้แก่ สหราชอาณาจักร มีอัตราเฉลี่ยร้อยละ 13.2 ต่อปี

กลุ่มประเทศในทวีปอเมริกา ได้แก่ แคนาดาและสหรัฐอเมริกา มีลักษณะของแนวโน้มการจัดตั้งกิจการคล้ายคลึงกันในช่วง 2002 ถึง 2004 อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบ ณ ปีเดียวกัน พบว่าแคนาดามีอัตราการจัดตั้งกิจการสูงกว่าสหรัฐอเมริกาทุกปี 2002

ChurnRate อธิบายถึงผลรวมของวิสาหกิจที่มีการจ้างคนงานทั้งการตั้งกิจการใหม่และการปิดกิจการแล้ว นำมาคิดเป็นร้อยละต่อจำนวนวิสาหกิจที่ยังคงดำเนินกิจการอยู่ทั้งหมด ซึ่งร้อยละที่คำนวณได้นั้นถูกนำมาเป็นตัวชี้วัดเพื่อแสดงการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของระบบเศรษฐกิจ ดังนั้นการจัดตั้งกิจการใหม่หรือการยกเลิกกิจการอาจมีผลกระทบต่ออัตราการขยายตัวของผลิตภาพแรงงานโดยรวมด้วย กล่าวคือ วิสาหกิจที่จัดตั้งกิจการใหม่หรือเริ่มเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจจะมีผลิตภาพแรงงานไม่น้อยไปกว่าวิสาหกิจที่ปิดกิจการหรือไม่ค่อยไปกว่าผลิตภาพแรงงานของระบบเศรษฐกิจ ณ ช่วงเวลานั้น นอกจากนี้ วิสาหกิจที่จัดตั้งกิจการใหม่อาจจะนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ นวัตกรรมที่ทันสมัย เข้ามาใช้ในการบวนการผลิต/บริการด้วย ซึ่งจะเป็นแรงกระตุ้นให้วิสาหกิจเดิมที่คงอยู่ในระบบมีการปรับตัวเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพผ่านการลงทุนใน R&D หรือ คิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ ได้เช่นกัน

ภาพที่ 10 แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่าง Churn Rate และผลิตภาพแรงงานของประเทศกลุ่ม OECD ในปี 2003 (2546) ซึ่งเห็นได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่าง Churn Rate และ ผลิตภาพแรงงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือเมื่อระบบเศรษฐกิจใดมี ChurnRate สูง จะส่งผลให้ผลิตภาพแรงงานรวมของประเทศเพิ่มสูงตามไปด้วย อย่างไรก็ตาม สมมุติฐานนี้ ยังเป็นเพียงสมมุติฐานเบื้องต้นเท่านั้น จำเป็นต้องมีการศึกษาเชิงลึกต่อไป

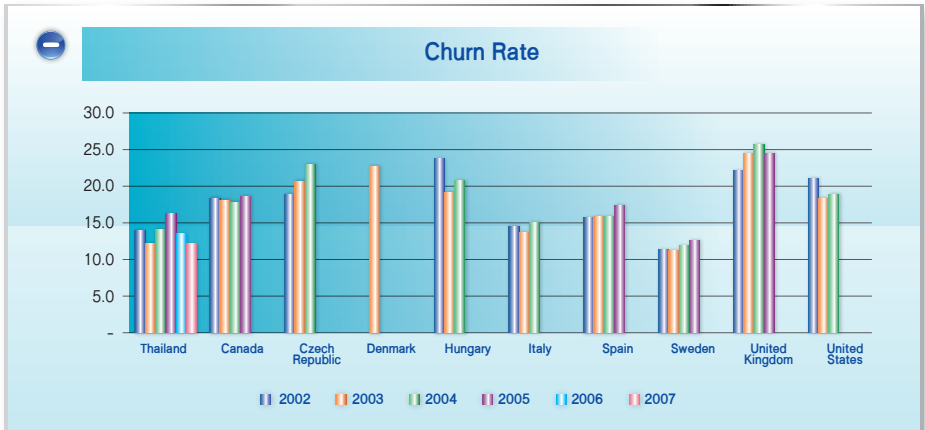
ภาพที่ 10 ความสัมพันธ์ระหว่าง Churn Rate และผลิตภาพแรงงานของประเทศกลุ่ม OECD, 2003

ที่มา : OECD และ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
 ประมวลโดย : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
 หมายเหตุ : ข้อมูลของปี 2003 (2546) เป็นชุดข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ที่สุดทั้ง Churn Rate และผลิตภาพแรงงาน

จากภาพที่ 11 แสดงถึง Churn Rate ของประเทศไทยและประเทศต่างๆ ในกลุ่ม OECD เห็นได้ว่า Churn Rate โดยเฉลี่ยของประเทศไทยอยู่ในระดับใกล้เคียงกับ อิตาลี สเปน และสวีเดน ส่วนประเทศกลุ่ม OECD ที่มี Churn Rate สูงนั้น สามารถแบ่งเป็น 2 กลุ่มด้วยกันคือ กลุ่มประเทศเศรษฐกิจใหม่ ได้แก่ สาธารณรัฐเช็ก และ ฮังการี เฉลี่ยประมาณร้อยละ 20 ส่วนอีกกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มประเทศเศรษฐกิจพัฒนาแล้ว ได้แก่ สหราชอาณาจักร แคนาดา และ สหรัฐอเมริกา ซึ่งสหราชอาณาจักรมี Churn Rate สูงสุดเฉลี่ยกว่าร้อยละ 25

ภาพที่ 11 Churn Rate จำแนกตามประเทศระหว่าง 2002 - 2007

ที่มา : OECD และ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
ประมวลโดย : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

อัตราการอยู่รอดของกิจการ (Survival Rate)

เมื่อพิจารณาลักษณะการเปลี่ยนแปลงของประเทศต่างๆ ในกลุ่ม OECD ที่นำมาพิจารณาเปรียบเทียบ พบว่า

- ประเทศยุโรปตะวันออกซึ่งเศรษฐกิจกำลังอยู่ในช่วงการขยายตัวสูง เช่น สาธารณรัฐเช็ก และฮังการี มีอัตราการตายของกิจการสูง เมื่อพิจารณาในปีที่ 1 และอัตราการตายเริ่มชะลอลงตั้งแต่อัตราที่ลดลงในปีที่ 2, 3 และ 4 ตามลำดับ
- ประเทศยุโรปตะวันตกซึ่งเศรษฐกิจพัฒนาแล้ว เช่น สวีเดน และสหราชอาณาจักร มีลักษณะการเปลี่ยนแปลงคล้ายคลึงกัน คือ อัตราการตายต่ำในปีแรก แต่เพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดในปีที่ 2
- ประเทศยุโรปใต้ เช่น อิตาลี และสเปน ซึ่งมีลักษณะ พฤติกรรม และธรรมเนียมนิยมในการทำธุรกิจคล้ายคลึงกันกับมีรูปแบบการเปลี่ยนแปลงแตกต่างกัน โดย อิตาลีมีอัตราการตายของวิสาหกิจในปีที่ 2 สูงกว่าปีแรก และค่อยๆ ลดลงในปีที่ 3 และ 4 ในขณะที่ สเปนมีอัตราการตายสูงในปีแรกและลดลงกว่าครึ่งในปีที่ 2 อัตราการตายเริ่มชะลอลงตั้งในปีที่ 3 และเริ่มคงที่ในปีที่ 4
- แคนาดาซึ่งเป็นตัวแทนทวีปอเมริกาเหนือ มีอัตราการตายของวิสาหกิจสูงในช่วง 2 ปีแรก หลังจากนั้นอัตราการตายเริ่มชะลอลงตั้งแต่อัตราที่ลดลงในปีที่ 3 และ 4

กล่าวโดยสรุปจากข้อมูลที่น่ามาพิจารณา ได้ว่า ช่วงเวลาวิกฤตของวิสาหกิจจัดตั้งใหม่ในแต่ละประเทศจะมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับลักษณะของระบบเศรษฐกิจ การแข่งขัน สภาพแวดล้อมในการทำธุรกิจ กฎหมายและกฎระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม ในประเทศไทยช่วงเวลาวิกฤตอยู่ในช่วง 2-3 ปีแรกของการจัดตั้งกิจการเช่นเดียวกันกับ อิตาลี สวีเดน และสหราชอาณาจักร ส่วนประเทศสาธารณรัฐเช็ก ฮังการี และสเปน มีช่วงเวลาวิกฤตของวิสาหกิจจัดตั้งใหม่ในปีแรกของการดำเนินกิจการ และคล้ายคลึงกับสถานการณ์ในแคนาดาด้วยเช่นกัน